

HORNITZAILEEN JOKABIDE KODEA

TRANSPORT SYSTEMS
TRAINS
BUSES
SIGNALLING
COMPONENTS
SERVICES

Your Way
to Future Mobility

Konpainiak helburu informatiboekin soilik ematen du hurrengo euskarazko itzulpena, Konpainiaren webgunean eskuragarri dagoen jatorrizko dokumentu ofizialean oinarrituta. Euskarazko bertsioaren eta gaztelerazko dokumentuaren artean desadostasunik egonez gero, azken hori gailenduko da.

AURKIBIDEA

1.	SARRERA.....	3
2.	XEDEA	3
3.	IRISMENA.....	3
4.	JOKABIDE-KODEAREN PRINTZIPIO OROKORRAK BETETZEA	3
4.1.	Giza Eskubideak, Nazioarteko zigorrak eta esportazio kontrola	3
4.1.1.	Giza Eskubideen errespetua	3
4.1.2.	Nazioarteko zigorrak eta esportazio-kontrola	4
4.2.	Pertsonen errespetua eta babesa	4
4.2.1.	Laneko osasuna eta segurtasuna.....	4
4.2.2.	Lan-baldintzak	4
4.2.3.	Tratu-berdintasuna.....	4
4.3.	Ingurumena	4
4.4.	Ustelkeriaren aurkakoa eta eroskeriaren prebentzioa, oparien eta arreten politika, dohaintzak, babesak eta interes-gatazkak.....	5
4.5.	Lehengaien eskuratze arduratsua.....	6
4.6.	Jabetza intelektualaren eta industrialaren babesa.....	6
4.7.	Zibersegurtasuna, datu pertsonalen babesa eta pribatutasuna.....	6
5.	BARNEKO INFORMAZIO-SISTEMA (SALAKETA-BIDEAK).....	6
5.1.	CAFen barneko informazio-sistema	6
5.2.	Hornitzailearen salaketa-kanalaren baldintzak.....	7
6.	ERANTZUKIZUNAK	7

1. SARRERA

CAF Taldearen Jokabide Kodeak (hemendik aurrera, CAF) (webgune korporatiboan **dago** eskuragarri <http://www.cafmobility.com> goi-mailako erantzukizunpeko adierazpena eta CAFen etikarekiko, jasangarritasunarekiko eta gobernu onarekiko lidergoaren eta konpromisoaren bermea islatzen ditu. **Helburua** epe luzera balio ekonomiko jasangarria sortzea bermatzen duen negozio-eredu arduratsu bat finkatzea da, interes-taldeen interesak lerrokatuz.

CAFen hornidura-kateak osatzen dituzten hornitzaileak oso eragile garrantzitsuak dira CAFen helburuak lortzeko eta politikak eta estrategiak **garatzeko**. Hori dela eta, CAFek ahaleginak egiten ditu bere hornidura-kateetan parte hartzen duten alderdi guztientzat onuragarriak izango diren loturak eta lankidetzak ezartzeko.

CAFek ikuspegi proaktiboa hartzen du ardurari dagokionez bere balio-kate osoan, etengabe. Hori dela eta, jarduera-esparru, prozedura eta prozesu egokiak antolatzen ditu, Complianceri dagokionez izan ditzakeen inpaktu negatiboen jarraipena egiteko eta horiek arintzeko.

2. XEDEA

Hornitzaileen Jokabide Kode honek CAFen hornitzaileek bete beharreko gutxieneko jokabide-espektatibak ezartzen ditu. Hala, atal guztietan egiten **diren** eskakizunak, gomendioak eta planteamenduak oinarri izango dira alde guztientzat onuragarriak izango diren merkataritza-harreman sendoak ezartzeko eta garatzeko.

3. IRISMENA

Hornitzaileen jokabide-kodeak mundu osoan du balioa, estandar etiko homogeneo bat markatuz, tokiko araudi aplikagarriarekin bateraezina ez den eta CAFen produktuekin eta zerbitzuekin lotutako hornikuntza-kateetan aplikatzen den **guztian**. Hori dela eta, hornitzaileei dagokienez, Hornitzaileen Jokabide Kode honetan jasotako eskakizunak eta jarraibideak dagozkien hornikuntza-kateetan zehar helarazteko eskakizuna ezartzen da.

Legez edo kontratuz CAFen eta hornitzaileen arteko merkataritza-harremanari eragiten dion beste edozein betekizun alde batera utzi gabe interpretatu behar da Hornitzaileen Jokabide Kode hau.

4. JOKABIDE-KODEAREN PRINTZIOO OROKORRAK BETETZEA

Hornitzaile guztiek zorrotz bete behar dituzte Jokabide Kodearen printzipio **orokorrak** (“**Jokabide Kodearen Printzipio Orokorrak**”). **Printzipio horiek aginduzko jokabide-arauak** eta estandar etikoak dira, eta, zehazki, zorrotz errespetatu behar dituzte legeak, giza eskubideak, askatasun publikoak eta oinarritzko eskubideak, tratu-berdintasunaren eta diskriminaziorik ezaren printzipioak eta etorkizuneko haurren lan-esplotazioaren aurkako babesa. Hauek dira printzipio horiek:

- Giza Eskubideen Nazioarteko Gutuna (Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalak, Eskubide Zibil eta Politikoen Nazioarteko Itunak eta Eskubide Ekonomiko, Sozial eta Kulturalen Nazioarteko Itunak osatua).
- Enpresei eta Giza Eskubideei buruzko printzipio gidariak, Nazio Batuek argitaratuak.
- Enpresa-jokabide arduratsuari buruzko ELGAren ildo nagusiak enpresa multinazionalentzat (ELGA 2023).
- Lanaren Nazioarteko Erakundearen (LANE) adierazpena, Laneko Printzipio eta Oinarritzko Eskubideei eta haien Jarraipenari buruzkoa, eta
- Nazio Batuen Mundu Ituna, Giza Eskubideen, lan-eskubideen, ingurumen-eskubideen eta ustelkeriaren aurkako borrokaren arloan.

Aurreko printzipio orokorrak hornitzaileen jardunaren gainean proiektatu behar dira, eta haien jardueretan eta hornidura-kateetan ere nahitaez bete beharrekoak dira.

4.1. Giza Eskubideak, Nazioarteko zigorrak eta esportazio kontrola

4.1.1. Giza Eskubideen errespetua

Giza Eskubideen errespetua da CAFen jardueren oinarrietako bat, oro **har** eta aldatu gabe, lan egiten duen herrialde guztietan eta Taldea osatzen duten gizarte guztietan. Alde **horretatik**, CAFek konpromiso sendoa du Giza Eskubideen Arreta Egokiaren Politikan gehien garatutako printzipioekin, bere jardueren esparruan Giza Eskubideen errespetuarekiko konpromisoa arautzeko esparru gisa. Hori dela eta, CAFeko kide guztiek eta negozio-

bazkideek giza eskubideak errespetatu behar dituzte beren jarduera-eremuan eta balio-kate globalean.

4.1.2. Nazioarteko zigorrak eta esportazio-kontrola

Hornitzaileek errespetatu egin behar dituzte, nolahi ere, Europar Batasunak eta erreferentziazko nazioarteko beste erakunde batzuek produktu, merkatu, jurisdikzio, talde, enpresa, administrazio publiko edo pertsonen dagokien ezarritako zehapenak eta/edo murrizketak.

4.2. Pertsonen errespetua eta babesa

4.2.1. Laneko osasuna eta segurtasuna

Langileen Osasunak eta Segurtasunak lehentasuna izan behar dute CAFen hornitzaile guztientzat, eta haiek aplikatu beharreko lege, erregulazio eta arau guztiak bete behar dituzte. Hornitzaileek neurri egokiak hartu behar dituzte gaixotasun profesionalak eta lan-istripuak prebenitzeko, bai eta beren langileei lan-ingurune seguru eta osasungarria eskaintzeko ere, pertsonen bizitza, osasuna edo osotasun fisikoa arriskuan jar ez daitezen. Halaber, hornitzaileek CAFi eman behar diote CAFek bere langileak eta ingurumena modu berean babestu ahal izateko behar duen informazioa (adibidez, substantzia arriskutsuei eta haien tratamendu egokiari buruzko informazioa banatzea, eta enpresa-jardueren koordinazioari dagokion araudia betetzea).

CAFek hau gomendatzen die bere hornitzaileei:

- Laneko Segurtasuna eta Osasuna Kudeatzeko Sistema bat izatea, etengabeko hobekuntzara bideratua eta jarduera guztietan prebentzio-kultura integratzen lagunduko duena, eta kanpo-ziurtagiria positiboki balioestea (ISO 45001).

4.2.2. Lan-baldintzak

Hornitzaile guztiek lan-arloan aplikagarri zaizkien legeak eta erregulazioak errespetatu behar dituzte, gutxienez, lan-baldintzak (gutxieneko soldata, lanaldiaren iraupena, atsedeen-egunak, konpentsazioak) eta Lanaren Nazioarteko Erakundearen (LANE) oinarritzko hitzarmenetako xedapenak (elkartzeko askatasunari eta askatasun sindikalari buruzkoak eta negoziazio kolektiborako eskubidea benetan aitortzeari buruzkoak) betetzea barne hartuta: lan egiteko modu osasungarria eta nahitaezko diskriminazioa; Espresuki debekatuta

daude tortura eta tratu krudel, anker eta apalesgarriak.

4.2.3. Tratu-berdintasuna

Hornitzaileek langileen tratu-berdintasuna bermatu behar dute, edozein dela ere haien azalaren kolorea, nazionalitatea, etnia, gizarte-ingurunea, desgaitasuna, generoa, identitatea eta orientazio sexuala, egoera zibila, sinesmen politiko edo erlijiosoak, adina edo diskriminazio-iturri izan daitekeen beste edozein inguruabar, eta, horretarako, jazarpenik gabeko lantokia bermatu behar dute, eta haien arteko aukera-berdintasuna sustatu. Langileak babestu egin behar dira indarkeria psikologikoko ekintzetatik eta edozein jarrera edo jokabide diskriminatzaile edo kaltegarritatik, bai eta haien uste eta lehentasunetatik ere.

4.3. Ingurumena

CAFen hornitzaileek ingurumen-inpaktu negatiboak minimizatzeko eta kutsadura prebenitzeko premisan oinarrituta jardun behar dute, lege-baldintzak betetzen direla ziurtatuz, prozesuak hobetuko dituen ikerketa, garapena eta berrikuntza sustatuz eta langileak ingurumen-kudeaketa egokiari buruz prestatzen saiatuz.

Nolanahi ere, hornitzaileek hau egin behar dute:

- Ahal den guztia egitea baliabideen erabilera optimizatzeko, kutsadura eta berotegi-efektuko gasen emisioak minimizatzeko, bigarren mailako lehengaien erabilera maximizatuz (berreskuratzearen ondorioz "bigarren aldiz" lortutako materialak, prozesatze hutsaren bidez hainbat helburutarako berrerabil daitezkeen materia eta hondakinak barne hartzen dituztelako).
- Energia-eraginkortasuna hobetzeko, energia berriztagarriak erabiltzeko eta ur-kontsumoa murrizteko ahaleginak egitea.
- Hondakinak murriztea, berrerabiltzea eta birziklatzea, baliabideen zirkulazio-sistema jasangarri bat eraikitzeko eta produktuaren bizi-zikloan zehar hondakinak eta hondar-produktuak minimizatzeko ahalegina egiteko.
- CAFi hornitutako ondasunak behar bezala tratatu ahal izan behar dira haien balio-bizitzaren amaieran, sortutako hondakinak

murriztuz eta, ahal den neurrian, desmuntatzeko eta balorizatzeko aukera emanez.

- Lurrak, basoak eta urak legez kontra ez bereganatzea.
- Biodibertsitatearen eta ekosistemen degradazioa saihestea.
- Behar bezala prestatutako pertsonak kudeaketa egokia eta segurua egitea, produktu kimikoak eta pertsonentzat edo ingurumenarentzat arriskutsuak izan daitezkeen beste substantzia eta material batzuk identifikatzeari, manipulatzeari, lekualdatzeari, biltegitzeari, erabiltzeari eta birziklatzeari edo ezabatzeari dagokienez. Ildo horretan, hornitzaileek konpromisoa hartzen dute beren kabuz ziurtatzeko legedi oro eta substantzia kimikoen kontrolari eta debekatutako substantzien erabilera mugatzeari aplikatu beharreko erregulazioak betetzen direla; adibidez, zuzentarau hauek:
  - RoHS: Hazardous substantzien murrizketa.
  - REACH Erregistroak, ebaluazioak, authorisationa eta mehatxuen murrizketa
  - CLP: Substantzia kimikoen sailkapena, labeltzea eta paketatzea.
  - TSCA: Toxic Substances Control Act Estatu Batuetan.

aplikatzekoak direnean, aplikatu beharreko araudiaren arabera beharrezkoa den informazioa eta/edo dokumentazioa emanez.

CAFek hau gomendatzen die bere hornitzaileei:

- Ingurumena Kudeatzeko Sistema bat izatea, etengabeko hobekuntzara bideratua eta ingurumen-inpaktuak murrizten lagunduko duena, eta kanpo-ziurtagiria (ISO 14001 edo baliokidea) positiboki baloratzea.

4.4. Ustelkeriaren aurkakoa eta eroskeriaren prebentzioa, oparien eta arreten politika, dohaintzak, babesak eta interes-gatazkak

CAFek integritatea eta etika sustatzen ditu bere jardura guztietan, eta iruzurraren eta ustelkeriaren aurkako zero tolerantzia adierazten du. CAFen hornitzaile guztiek aplikatu beharreko legeak eta araudiak bete behar dituzte, batez ere ustelkeriaren, eroskeriaren eta estortzioaren aurkako borrokari dagozkionak, eta lehia zintzoaren, zintzotasunaren eta zintzotasunaren printzipioen arabera jokatu behar dute, bai CAFekiko harremanetan, bai beste edozein erakunde publiko edo pribaturekiko harremanetan.

Hornitzaileek ezin dute legez kanpoko ordainketarik egin edo onartu inola ere. Ustelkeria-kontzeptuaren barruan sartzen dira errazte-ordainketak eta estortzio-ordainketak:

- Errazte-ordainketak: balio-emate txiki bat da, funtzionario publiko bati edo pareko izapide-edo ziurtapen-eginkizunak esleituta dituen pertsona bati egiten zaiona, ohiko ekintza bat egiten dela ziurtatzeko edo bizkortzeko, eta ez du diskrezio-egintzarik ekartzen.
- Estortzio-ordainketak: mehatxupean, estortziopean edo estortzioa egin behar dutenen osotasuna edo bizitza arriskuan jar dezakeen beste edozein egoeratan egindako ordainketak dira.

CAFek ez du onartzen ohiko merkataritza- edo kortesia-jardueretatik kanpo dagoen oparirik.

Hornitzaileek beti bete behar dituzte kapitalak zurtzeari eta terrorismoa finantzatzeari buruz aplikatu behar zaizkien lege nazionalak eta nazioartekoak, eta erabat lankidetzan aritu behar dute kapitalak zurtzearen eta legez kanpoko jarduerak finantzatzeari aurka diharduten agintariekin, hala eskatzen zaien kasuetan.

Interes-gatazkei dagokienez, CAFen Jokabide Kodearen betebeharrak, printzipio eta mugak betetzea kaltetuko ez duen jarrera edo portaera izan behar dute hornitzaileek, eta, nolana ere, behar adinako arretari dagozkion betebeharrak betetzen direla zaindu behar dute, dagokion koordinazioaren, gardentasunaren eta komunikazioaren bidez.

4.5. Lehengaien eskuratze arduratsua

Gatazka armatuen, giza eskubideen urraketan, ingurumenaren suntsiketaren eta klima-aldaketaren (gatazka-mineralizat har daitezke) finantzaketarekin lotutako lehengaiak (edo haietatik ekoizitako ondasunak) hornitzen dituzten hornitzaileek konpromisoa hartzen dute CAFi laguntzeko hornikuntza-kate arduratsu bat ezartzeko eta kudeatzeko ahaleginean.

Aurrekoarekin koherente izanik, hornitzaileek konpromisoa hartzen dute lur arrarotzat hartzen direnen erabilera ahal den neurrian murrizteko, horri buruz aplikatu beharreko araudia betez.

CAFek konpromisoa sendoa du jarduten duen herrialdeetan erosketa arduratsua egiteko (giza eskubideak, baso-soiltzea, gatazka-eremuetako mineralak, substantzia arriskutsuak eta arlo horretan gaur egun edo etorkizunean aplikatu daitezkeen edozein araudi).

Hori dela eta, konpromiso hauek hartzen dituzte CAFen hornitzaileek:

- Hornidura-kateetan antzeko konpromisoa eskatzea, eta kateen etapa guztietan hartzen diren neurriak aplikatzea.
- Eragiketei, produktuei eta horien ezaugarriak buruz eskatutako informazioa ematea (adibidez, substantzia arriskutsuak egotea, emisioei buruzko datuak, hornikuntza-kateari buruzko informazioa, etab.).
- Lege-baldintza aplikagarriak betetzearekin lotutako ekintzak garatzen laguntzea, eta, parte hartzea beharrezkotzat jotzen den kasuetan, CAFek bat egin dezakeen hornidura-kateko jasangarritasunaren arloko beste ekimen batzuekin (adibidez, ekimen sektorialekin).

4.6. Jabetza intelektualaren eta industrialaren babesa

Edozein motatako produktu, programa, sistema eta ezagutza teknologikoak, oro har, jabetza intelektualaren eta industrialaren arloan indarrean dagoen araudia eta legedia errespetatuz erabili behar dira, hirugarrenen aktiboak errespetatuz eta, bereziki, konfidentziasuna eta besteren jabetza industrialaren, intelektualaren eta enpresa-sekretuen legezko eskubideak errespetatuz.

Bereziki, hornitzaileek metodo eraginkorrak eta prozesu egokiak garatzen, ezartzen eta mantentzen dituzte beren produktuetan, entregatzen dituzten produktuetan pieza eta material faltsifikatuak sartzeko arriskua ahalik eta gehien murrizteko.

4.7. Zibersegurtasuna, datu pertsonalen babesa eta pribatutasuna

CAFek informazioaren segurtasunarekin eta zibersegurtasunarekin konpromisoa eskatzen die bere hornitzaile guztiei. Hornitzaileek beren gain hartu behar dute dauzkaten datu pertsonalak eta ez-pertsonalak babesteko erantzukizuna.

Bereziki, CAFekiko harremanaren ondorioz lortutako era guztietako informazioa erabateko erreserbaz eta konfidentziasunez tratatu behar da, eta hornitzaileek hura babesteko behar diren segurtasun-neurriak hartu behar dituzte. CAFen hornitzaileek konpromisoa hartzen dute beren zerbitzuak ematearen ondorioz eskura ditzaketen datu pertsonalak CAFen jarraibideei jarraituz tratatzeko, eta pribatutasunaren, datuen babesaren eta informazioaren segurtasunaren arloko lege, erregelamendu eta arau aplikagarriak betetzeko beharrezkoak diren neurriak hartzeko.

5. BARNEKO INFORMAZIO-SISTEMA (SALAKETA-BIDEAK)

5.1. CAFen barneko informazio-sistema

Kultura etikoarekin eta arauak betetzearekin duen konpromisoaren erakusgarri, eta gardentasun-giroa sortzeko eta Jokabide Kodean ezarritako legezketasuna eta jokabide-arauak eta konpromisoak errespetatzeko, CAFek Informazioaren Barne Sistema bat ezarri du, arau-hauste penal edo administratibo larri edo oso larriak diren ekintzei edo ez-egiteei buruzko informazioa emateko lehentasunezko bide gisa (arau-hausteen zantzuak barne).

CAFen Informazioko Barne Sistemak barne-komunikaziorako eta -informaziorako hainbat mekanismo ditu, legediak betetzeko, eta jardunbide egokien gidak ditu informatzailea babesteko eta informazio-kanalak erabiltzeko (salaketa-kanalak ere esaten zaie) lan egiten duen herrialdeetan. Sistema horrek plataforma informatiko berean biltzen ditu CAFeko erakunde bakoitzaren kanal espezifiko eta banakatu guztiak (lehendik daudenak edo sortu berriak), eta, hala, kasu bakoitzean, jakinarazpenen hartzaileak zein diren jakiten da.

Informazioaren Barne Sistema hori printzipio, berme eta eskubide batzuk betetzeko eratu da, bai informatzaileenak eta erlazionatutako hirugarrenenak, bai komunikazioak eragiten dien pertsonenak. Printzipio, berme eta eskubide horiek guztiak CAFen Informazioaren Barne Sistemaren Politikan eta hura garatzen duen prozeduran daude araututa.

Bai Informazioko Barne Sistemarako sarbidea, bai hura garatzen duten arauetarako sarbidea publikoki eskuragarri daude webgune korporatiboan www.cafmobility.com eta mendeko erakundeen webguneetan, herrialde bakoitzari aplikatu beharreko eskakizunen arabera.

Jokabide-kodea urratu dela identifikatuz gero, taldeko kideek Informazioko Barne Sistema horren bidez jakinarazi behar dute. Era berean, beste edozein hirugarrenek Informazioaren Barne Sistema erabiltzeko aukera du une oro.

Kode honetan ezarritakoa urratu dela edo ez dela bete ikertu eta berresten denean, diziplinazko neurriak hartuko dira, lan- edo kontratu-esparrukoak, negozio-bazkideekiko merkataritza-harremanetan, sortutako arriskuaren edo kalteen proportziokotzat jotzen direnean.

5.2. Hornitzailearen salaketa-kanalaren baldintzak

Hornitzaileen salaketa-kanalek aplikatu beharreko legerian aurreikusitakoa errespetatu behar dute. Nolanahi ere, konfidentziasuna eta errepresalien debekua bermatu behar dute informatzaileari dagokionez.

6. ERANTZUKIZUNAK

CAFek eskubidea du bere hornitzaileek kode hau betetzen dutela egiaztatzeko. Egiaztapen hori hainbat bitartekoren bidez egin daiteke, adibidez, autoebaluazio-galdetegien bidez edo hornitzailearen instalazioetan auditoriak eginez, behar besteko aurrerapenarekin jakinarazten direnak. Egiaztapenak edo informazio-eskaerak Hornitzaileen Jokabide Kode honen alderdiei edo atalei buruzkoak dira.

Halaber, CAFek konpromisoa hartzen du hornitzaileei Hornitzaileen Jokabide Kode hau betetzen laguntzeko behar diren trebakuntza-saioak emateko, eta hornitzaileek CAFi horretarako behar duen informazio guztia emateko.

Hornitzaileak, CAFentzako bere jarduera garatzean **edo** hirugarrenekin merkatuan parte hartzean, Jokabide Kodearen Printzipio Orokorrekin bat ez datozen jokabideak hartzen baditu, CAFek eskubidea du dagozkion neurriak hartzeko, eta hornitzaile horrekin etorkizunean lankidetzan aritzeari uko egin diezaioke, bai eta indarrean dagoen harremanari amaiera eman ere, gertatzen diren zirkunstantziak kontuan hartuta.

Hornitzaile guztiak dute e-mail helbidea esg@caf.net Hornitzaileen Jokabide Kodeari buruzko edozein zalantza kontsultatzeko.

Interesdunek eta hartzaileek errazago ezagut dezaten, Hornitzaileen Jokabide Kode hau webgunean argitaratu eta eskuragarri dago.

Data: 2024ko maiatza

Sinadura:
Aitor Galarza
Ekonomia eta Finantza Zuzendaritza eta Estrategia (CFSO)

Marta Baztarrica
Lege eta Betetze Zuzendaritza (CLCO), Betetze Funtzioa ordezkatuz

HISTORIKOA	DATA
Hasierako edizioa.	2019-12
3.2 Ingurumena, 3.3 Segurtasuna eta Osasuna, 3.4 Etika Komertziala eta 5 atalen aldaketa. Gobernantza.	2022-05
Arau-aldaketa baten ondoriozko eguneratze orokorra.	2024-05

